

سلامت دندان دائمی کودک در گرو سلامت دندان شیری

رویش دندان یکی از مراحل حساس زندگی کودک است. در این دوران است که کودک نه فقط مهارت های فردی و اجتماعی را فرا می گیرد.

سلامت نیوز : رویش دندان یکی از مراحل حساس زندگی کودک است. در این دوران است که کودک نه فقط مهارت های فردی و اجتماعی را فرا می گیرد. بلکه از نظر جسمانی نیز با رویش دندان ها، آمادگی بهتری برای ورود به دنیای بزرگسالی پیدا می کند. اما در همین دوران بسیاری از کودکان دچار مشکلات متعددی می شوند که بیشتر به دلیل رعایت نکردن بهداشت دهان و دندان است. متأسفانه این تصور اشتباه در ذهن بسیاری از والدین وجود دارد که دندان کودکان تا دوران بزرگسالی نیازی به رسیدگی و مراقبت ندارد. در صورتی که چنین نیست و مراقبت از دندان های شیری کودک به معنای مراقبت از دندان هایی است که قرار است یک عمر برای وی باقی بماند. در این مطلب به برخی از سوالات رایج درباره رویش دندان و اختلال رویش و پوسیدگی دندان در کودکان پاسخ داده ایم.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از خراسان ؛ رویش دندان های شیری کودک از حدود ۶ ماهگی آغاز می شود و تقریباً تا حدود ۳ سالگی تکمیل می شود. اولین دندان ها از لته پایین درمی آید و آخرین کرسی های شیری هم بین 2.5 تا 3.5 سالگی رشد می کند. 3 تا ۶ ماه تاخیر در رویش دندان ها طبیعی قلمداد می شود و مشکلی به وجود نمی آورد. تاخیر رویش دندان تا حدود یک سالگی یا درنیامدن بعضی از دندان ها امری نادر است و فقط در مبتلایان به برخی از بیماری های مادرزادی مثل #171&؛ اکتو درمادیس پلازیا» که یک بیماری ژنتیکی است، ممکن است بعضی از دندان ها درنیاید. گاهی هم کودکان کیست های رویشی دارند که باعث تاخیر در رویش دندان می شود. البته در بیشتر کودکان نارس هم بنا به مقدار سنی که از رشد عقب هستند، رویش دندان با تاخیر صورت می گیرد که نگران کننده نیست و به محض این که به زمان رشد کافی رسیدند، دندان درمی آورند.

دکتر غزاله ابوالفتحی دندان پزشک کودک ونوجوان با بیان این مقدمه به خراسان می گوید: منشورهای مینایی کودک در دوران جنین تحت تاثیر سلامت مادر قرار دارد و چنانچه مادر از نظر تغذیه ای و بهداشت، مشکل جدی داشته باشد، کودک دندان های سالمی نخواهد داشت. اختلال تغذیه ای در دوران بارداری و ابتلا به تب طولانی در این دوران و در زمانی که رویش دندان صورت می گیرد، ممکن است حتی شکل و رنگ دندان های دائمی را تحت تاثیر قرار دهد. خوب است بدانید تمام دندان های شیری و دندان های یک دائمی در دوران بارداری شکل می گیرد.

نکته قابل توجه این است که برخلاف تصور عموم رویش دندان با درد همراه نیست و اصولاً تغییرات فیزیولوژیکی طبیعی بدن هیچ یک درد ندارد و رویش دندان هم فقط کمی خارش لته ها را به دنبال دارد، باید دانست که کودک از ۶ ماهگی تا ۳ سالگی فرآیند رویش دندان را طی می کند و طبیعی است که تمام این مدت درد ندارد.

دلایل اختلال رویش

اختلال رویش در دندان های دائمی برخلاف دندان های شیری بسیار شایع است و عمده ترین علت آن نیز کمبود فضا است. گاهی کمبود فضا به این دلیل است که اندازه فک کودک با اندازه دندان هایش تناسب ندارد یعنی کودک فک کوچک را از مادر و دندان درشت را از پدر به ارث برده است و دندان ها که جایی برای رشد ندارد، کج رشد می کند و دیرتر درمی آید. گاه دندان های نیش بالا به علت کمبود فضا جایی برای رشد ندارد و در لته نهفته می ماند. گاهی وضعیت دندان نهفته به خصوص در فک بالا به گونه ای است که دندان پزشک مجبور به جراحی می شود و با جراحی دندان نهفته را از لته بیرون می کشد. دکتر ابوالفتحی یکی دیگر از دلایل تاخیر رشد دندان های دائمی را کمبود فضای ناشی از پوسیدگی دندان های شیری برمی شمرد و تصریح می کند: وقتی دندان های شیری می پوسد و از دهان خارج می شود، دندان های دیگر جابه جا می شود و فضا را برای رویش دندان دائمی تنگ می کند.

خوب است بدانید زمان افتادن کرسی های شیری ۱۱ تا ۱۳ سالگی است که ممکن است با تاخیر ۶ ماهه ای همراه باشد اما نکته این جاست که در بیشتر موارد دندان های شیری، به علت رعایت نکردن بهداشت دندان ها، زودتر از این موعد از بین می رود و آن وقت

است که دندان های دیگر در فضای خالی حرکت می کند و جای دندان های کرسی دائمی را می گیرد. البته سن دندان کودکی با سن شناسنامه ای ارتباط ندارد و با سن اسکلتی مرتبط است به این معنا که کودکانی که چاق و درشت هستند، ممکن است پیش از ۱۱ سالگی دندان های شیری شان را از دست بدهند و زودتر دندان دائمی درآوردند و این موضوع در مورد بچه های لاغر برعکس است.

اهمیت دندان شیری

بهداشت دهان و دندان و مراقبت از دندان های شیری، نقش مهمی در رشد و هوش کودک دارد زیرا اگر دندان های شیری کودک خراب باشد، او نمی تواند به خوبی غذا بخورد و در طول زمان دچار اختلال رشد می شود که ناشی از سوء تغذیه مزمن است. در این میان پدر و مادر غافل از این که دندان های کودک پوسیده است، دایم سعی می کنند به او غذاهای متنوع بخوراند و کودک خود را بی اشتها تر و عصبی تر می کنند، در موارد بسیاری پس از مراجعه به دندان پزشک کودک و درمان پوسیدگی دندان، کودک به یکباره رشد می کند، قد می کشد و تمام مشکلات تغذیه ای اش برطرف می شود و این مسئله نشان می دهد سلامت دندان ها تا چه حد در تغذیه و سلامت و رشد وی نقش دارد.

دکتر ابوالفتحی با تاکید بر این که سلامت دندان های کودک باید به اندازه تزریق واکسن جدی گرفته شود، تصریح می کند: وقتی والدین به سلامت دندان های شیری اهمیت نمی دهند و پوسیدگی آن را درمان نمی کنند، در واقع سلامت دندان های دائمی کودک را که یک عمر باید از آن ها استفاده کند، در معرض تهدید قرار می دهند.

وقتی دندان های شیری که دچار پوسیدگی شده است، زودتر از موعد می افتد، سایر دندان ها فضای خالی را پر می کنند و باعث می شوند دندان های دائمی کج رشد کند یا نهفته بماند که در هر صورت فرد به جراحی یا ارتودنسی نیاز پیدا می کند. بنابراین یکبار دیگر تاکید می کنیم که سوء تغذیه ناشی از پوسیدگی دندان در دوره رشد جبران ناپذیر است و به همین دلیل والدین باید به بهداشت دندان های شیری تا زمان افتادن آن ها و رویش دندان های دائمی اهمیت دهند و متوجه باشند که سلامت دندان شیری تاثیر مستقیمی روی سلامت دندان های دائمی دارد از سوی دیگر گاهی دندان دائمی به هنگام رشد به علت کمبود فضای ناشی از پوسیدگی دندان شیری به ریشه دندان های اطراف فشار می آورد و ریشه دندان را از بین می برد. دکتر ابوالفتحی با اشاره به این که بیشتر تاکید ما روی بهداشت دندان های شیری کرسی است، اظهار می کند: عمل جویدن با دندان های کرسی انجام می شود.

اگر دندان های جلویی فاسد شود، کودک در هنگام صحبت کردن و به جهت زیبایی و ظاهر صورت دچار مشکل می شود؛ اما اهمیت درمان پوسیدگی دندان های شیری بیشتر است زیرا اگر این پوسیدگی درمان نشود، سلامت عمومی کودک و دندان های دائمی به خطر می افتد.

حال اگر پوسیدگی دندان کرسی قابل درمان نبود، دندان پزشک می تواند آن را بکشد اما از وسیله ای تحت عنوان #171؛ فضا نگه دار» در دهان کودک استفاده می کند که دقیقاً جای دندان قرار می گیرد تا دیگر دندان ها حرکت نکنند، اصولاً دندان پزشک کودک بدون #171؛ فضا نگه دار» دندان نمی کشد و حتماً کودک باید از این وسیله استفاده کند تا فضای کافی برای رویش دندان های دائمی وجود داشته باشد. چنانچه چند دندان کودک کشیده شود پلاک هایی برای کودک ساخته می شود مثل دست دندان که در روز کودک از آن استفاده می کند و شب ها آن را در می آورد. هرچند تحمل آن برای کودک دشوار است اما چاره ای نداریم و کودک و والدین باید به خوبی توجه شوند که استفاده از این وسیله ضروری است و چنانچه استفاده نشود کودک در آینده باید جراحی یا ارتودنسی را تحمل کند.

توصیه های نهایی

دکتر ابوالفتحی در ادامه سخنان خود به والدین توصیه می کند که در حدود یک سالگی کودک را نزد دندان پزشک ببرند تا سلامت دندان هایش تایید شود. سپس در ۲ تا 2.5 سالگی فلورایدتراپی برای کودک انجام شود تا از پوسیدگی دندان تا حدودی پیشگیری شود. البته فلورایدتراپی تنها در زمانی تاثیرگذار است که طبق زمان بندی تعیین شده انجام شود؛ در غیر این صورت مفید نخواهد بود. همچنین اگر دندان کودک به هر دلیلی دچار پوسیدگی شود باید حتماً تحت درمان قرار بگیرد و کامل درمان شود.

درمان مقطعی و ناکافی دندان های پوسیده کمکی به سلامت دندان های کودک نمی کند و حتماً باید درمان تکمیل شود. همچنین برای داشتن فرزندی با دندان های سالم لازم نیست مادر رژیم خاصی را دنبال کند یا کلسیم اضافه مصرف کند بلکه همین قدر که رژیم غذایی مناسبی داشته باشد و دچار سوء تغذیه نباشد، کافی است. از این رو این تصور که مصرف کلسیم اضافه توسط مادر باردار باعث محکم شدن دندان نوزاد می شود اشتباه است.